

BETÆNKNING ANGÅENDE REVISION AF LOV OM LODSVÆSENET

Afgivet af
det af forsvarsministeriet
den 10. juni 1970 nedsatte udvalg.

Betænkning nr. 852

KØBENHAVN 1978

1. Udvalgets nedsættelse og kommissorium.

Ved skrivelse af 10. juni 1970 bestemte forsvarsministeren, at der skulle nedsættes et udvalg, som på grundlag af en gennemgang af de gældende bestemmelser m.v. for lodsvæsenet fik til opgave at fremsætte forslag til eventuelle ændringer af lodsloven, ministerielle og andre bestemmelser samt den administrative praksis og herunder undersøge mulighederne for, om der kan gennemføres en rationalisering af lodseriernes virksomhed.

2. Udvalgets sammensætning.

Udvalget fik ved sin nedsættelse følgende sammensætning:

Udvalgets formand:

Kontorchef V.Gyde, forsvarsministeriet.

Udvalgets øvrige medlemmer:

Lodsdirektør, M.Schmidt,
lodsformand A.Larsen Badse, Dansk Lodsforening,
lodskaptajn P.Just Nielsen, Dansk Lodsforening,
underdirektør K.W.Linnemann, Søfartsrådet,
skibsreder A.E.Sørensen, Søfartsrådet,
eksp.sekr. Tage Madsen, handelsministeriet og
kontorchef L.B.Asmussen.

Som udvalgets sekretær blev udpeget sekretær N.T.Kristensen, forsvarsministeriet.

Under udvalgets arbejde er der sket en del udskiftninger blandt medlemmerne, således at udvalget pr. 1. november 1978 er sammensat således:

Udvalgets formand:

Kontorchef V.Gyde, forsvarsministeriet.

Udvalgets øvrige medlemmer:

Farvandsdirektør O.Gredal,
lodsformand F.Poulsen, Dansk Lodsforening,
lods E.Karlson, Dansk Lodsforening,
afdelingschef A.Vognsen, Søfartsrådet,
direktør K.Jensen, Søfartsrådet,

kontorchef T.R.Funder, handelsministeriet og
kontorchef L.B.Asmussen .

Som fast observatør har ekspeditionssekretær F.Andersen, farvandsdirektoratet, deltaget i udvalgets møder. Desuden har sekretær Anders Jensen, Navigatørernes Fællesforening, deltaget som observatør i udvalgets 5 sidste møder.

Udvalgets sekretærer: Fuldmægtig B.Davidsen og sekretær S.Eskildsen, forsvarsministeriet.

3. Udvalgets overvejelser.

Udvalget har foretaget en detaljeret gennemgang af den gældende lovgivning og finder, at det på en række områder vil være hensigtsmæssigt at udskille lovbestemmelser til administrative forskrifter. Efter denne gennemgang har udvalget udarbejdet vedlagte lovforslag med bemærkninger, jfr. bilag 1 til betænkningen. Det vil heraf fremgå, hvilke forslag udvalget har drøftet.

Udvalget har især behandlet de økonomiske forhold omkring lodseriernes virksomhed og finder det hensigtsmæssigt nærmere at redegøre for drøftelserne herom.

Som et led i bestræbelserne på at skabe bedre økonomiske vilkår for lodserier, hvis indtægter ved udførelse af lodsninger ikke var tilstrækkelige til opretholdelse af en rimelig levestandard for lodserne ved sådanne lodserier, gennemførtes ved lov nr. 201 af 11. juni 1954 om ændring af lov om lodsvæsenet en ordning, hvorefter sådanne lodserier kunne henføres under en indtægtsregulering. Disse lodserier skulle til en reguleringsfond indbetale 2/3 af deres indtægter mod at modtage tilskud til lønninger, drift og fartøjer, således at indkomsterne kunne holdes på et acceptabelt niveau. Da indbetalingerne fra disse lodserier ikke ville være tilstrækkelige til at dække fondens udgifter, blev der samtidig pålagt de lodserier, som forblev uden for reguleringsordningen, en afgift til fonden.

Det har imidlertid vist sig, at denne foransaltning på grund af pris- og lønudviklingen i samfundet ikke har været tilstrækkelig til at hindre, at der gennem årene er opstået

betydelige forskelle i indkomstforholdene ved regulerede og ikke-regulerede lodserier, idet de ikke-regulerede lodserier dels på grund af ændrede regler for måling af skibe og tonnage, dels på grund af fælles takstbestemmelser for lodsvæsenet, jfr. gældende lovs § 31, stk. 1, har opnået indkomstforhøjelser bl.a., som følge af takstforhøjelser, der gennemførtes for at forbedre forholdene ved lodserier, hvis økonomiske situation ikke var tilfredsstillende.

Et forsøg på at skaffe et økonomisk dårligt stillet lodseri en merindtægt ved forhøjelse af taksterne alene for de lodsninger, der blev udført af dette lodseri, blev imidlertid underkendt af Højesteret ved dom af 16.februar 1967. Retten fandt, at det var en følge af lodslovens § 31, stk. 1, at forsvarsministeriet ikke var berettiget til at nægte et andet lodseri, der udførte lodsning over de samme strækninger,, ret til betaling efter de samme takster.

Det er udvalgets opfattelse, at den bestående ordning bør afløses af en ordning, hvorefter lodsernes indkomstforhold i det væsentlige bestemmes af den enkeltes arbejdsindsats.

Da et flertal i udvalget (samtlige medlemmer bortset fra Vognsen og Jensen) er af den opfattelse, at lodsvæsenet fortsat bør være selv bærende, vil en sådan ændret indkomstfordeling kun kunne gennemføres ved, at samtlige lodserier henføres under en fælles reguleringsordning. Udvalget har herved forudsat, at der i forbindelse med en ændring af lodsvæsenets struktur ikke gennemføres så store takstforhøjelser, at der derved sker en uønsket nedgang i lodsbenyttelsen med sikkerhedsmæssige konsekvenser.

Et mindretal (Vognsen og Jensen) kan ikke tilslutte sig princippet, at lodsvæsenet skal være selv bærende, idet baggrunden herfor efter deres opfattelse ikke længere er til stede. De har i den forbindelse anført: "Udviklingen har således medført, at skibe af andre årsager end de navigationsmæssige, f.eks. under påberåbelse af miljøbeskyttelse, har fået pålagt at anvende lods. Hertil kommer, at der i lovforslaget

er indbygget en takstforhøjelse, der medfører en lønforhøjelse for de fleste lodseriers vedkommende. Skibsfarten kan under ingen omstændigheder akceptere en forhøjelse af lodstaksterne, og der ses ingen grund til, at lodserne skal have lønforhøjelse på nuværende tidspunkt, hvor der fra alle ansvarlige sider i samfundet arbejdes på at bringe omkostningsstigninger til ophør og samtidig med, at der til de kommende overenskomstforhandlinger på arbejdsmarkedet lægges op til en nulløsning. Lodsernes gennemsnitsindtægter berettiger ikke til en lønstigning, ligesom disse indtægter har fulgt med udviklingen i samfundet.

Herudover kan det forudses, at bådmandslønningerne i de kommende år vil stige væsentligt ved samtlige lodserier, og så fordi lodserne ved det nye lovforslag får en anden status, således at deres egen økonomiske situation ikke i så høj grad som tidligere vil være afhængig af bådmandslønningerne."

Det har imidlertid ikke hidtil været muligt at opnå samtlige lodsers tilslutning til den omtalte ordning, idet ca. halvdelen af lodserne ved ikke-regulerede lodserier kraftigt har modsat sig ordningen, medens samtlige lodser ved regulerede lodserier kan tiltræde en sådan ændring.

Uoverensstemmelserne mellem de to interessegrupper førte i 1977 til, at 50 lodser ved ikke-regulerede lodserier udmeldte sig af Dansk Lodsforening og dannede Lodsforeningen af 1977, medens de øvrige 115 lodser forblev i Dansk Lodsforening. Splittelsen i Dansk Lodsforening opstod i forbindelse med forsvarsministerens fremsættelse i folketinget af forslag til ændring af lov om lodsvæsenet den 15. oktober 1976 for at forbedre Lodsreguleringsfondens økonomiske forhold, idet fondens regnskab siden 1975 havde udvist underskud.

Da der ikke alene ved en forhøjelse af lodstaksterne var mulighed for at skabe balance i Lodsreguleringsfondens regnskab, bl.a. fordi kun en begrænset del af sådanne forhøjelser tilgår fonden, blev der i udvalget opnået enighed om at fremsætte forslag om ændring af lodslovens 4.kapitel., uanset at udvalget ikke havde afsluttet sine overvejelser vedrørende

lodsvæsenets fremtidige forhold. Forslaget indebar, at samtlige lodserier ville blive henført under indtægtsreguleringen. Af arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 20.april 1977 over et lovforslag i overensstemmelse hermed fremgår det imidlertid, at der på grund af det igangværende udvalgsarbejde med henblik på en revision af lov om lodsvæsenet blev opnået enighed i nævnte udvalg om, at ændringer i loven for så vidt angår indkomstfordelingen mellem lodserierne, burde afvente færdiggørelse af arbejdet i lodslovsudvalget.. Den del af forslaget, der vedrørte dette punkt, blev herefter udtaget af forsvarsministeren, der i stedet fremsatte forslag om, at indtil 5 pct. af lodseriernes indtægter skulle indbetales direkte til Lodsreguleringsfonden. Forslaget herom indgik herefter i det ændringsforslag, der blev vedtaget i folketinget den 29.april 1977, jfr. gældende lovs § 41, stk. 2.

Danske lodserier er således fortsat inddelt i 2 kategorier, således:

1. De regulerede lodserier, som af en lodsreguleringsfond får dækket deres driftsomkostninger m.v. incl. et grundbeløb til de ansatte lodser mod at indbetale indtil 5 pct. af bruttolodsindtægten, jfr. § 41, stk. 2, samt indtil 70 pct. af lodspengene m.v., jfr. § 42, stk. 1, til denne fond. Grundbeløbet svarer til en tjenestemandslønning på skalatrin 16 uden stedtillæg, d.v.s. pr. 1.oktober 1978 79.714 kr. Såfremt lodserne ikke opnår en samlet minimumsindtægt svarende til en tjenestemandslønning på 31.skalatrin, d.v.s. pr. 1.oktober 1978 Ho.214 kr., ydes forskelsbeløbet som tilskud af Lodsreguleringsfonden.

2. De ikke-regulerede lodserier, der til Lodsreguleringsfonden indbetaler indtil 5 pct. af bruttolodsindtægten, jfr. § 41, stk. 2, samt en afgift, som ikke kan overstige 27 pct. af forskellen mellem bruttolodsindtægten m.v. og summen af driftsudgifter, bidrag til pensionering samt lønning til en tjenestemand i staten i lønramme 31, 3.løntrin (skalatrin 44), jfr. § 42, stk. 6, pr. 1.oktober 1978 148.546 kr.

Medlemmerne af Lodsforeningen af 1977, der ikke er anerkendt som forhandlingsberettiget organisation, har ikke siden udmeldelsen af Dansk Lodsforening været repræsenteret i lodslovsudvalget.

Udvalget har imidlertid akcepteret, at der mellem de to foreninger blev ført forhandlinger om en løsning på spørgsmålet om indkomstfordelingen, hvorefter udvalget stillede sit arbejde i bero, indtil formanden for Dansk Lodsforening i september 1978 meddelte, at forhandlingerne mellem de to foreninger havde været resultatløse. Det er over for udvalget oplyst, at der har været afholdt en række møder mellem Dansk Lodsforening og Lodsforeningen af 1911.

Udvalgets medlemmer har erklæret sig indforstået med, at repræsentanter for Lodsforeningen af 1977 kunne deltage i et udvalgsmøde for at fremlægge sine synspunkter. Repræsentanter for Lodsforeningen af 1977 har på denne baggrund fået lejlighed til at deltage i et enkelt af udvalgets møder, hvor foreningen fremførte sine synspunkter.

Det er fortsat udvalgets opfattelse, at samtlige lodser bør henføres under en fælles reguleringsordning i overensstemmelse med det lovforslag, der blev fremsat i folketinget den 15. oktober 1976.

Af bemærkningerne til dette forslag fremgår bl.a., at den afgift, som skulle udredes af lodserierne burde fastsættes således, at den til lodserne udbetalte grundløn ville svare til den garanterede mindsteløn for lodser ved allerede regulerede lodserier, svarende til en tjenestemandslønning på 31. skatetrin eller pr. 1. oktober 1978 110.214 kr.

Da forslaget imidlertid som foran nævnt mødte modstand fra et betydeligt antal lodser, som måtte forudse en væsentlig forringelse af deres økonomiske forhold, har udvalget overvejet en løsning, hvorefter der under en fælles reguleringsordning ydes lodserierne grundbeløb af en sådan størrelse, at der kan udbetales lodserne et beløb, som svarer til den laveste løn, der for tiden ydes en skibsfører i DSB, det vil

sige lønramme 27 (skalatrin 33-39 efter anciennitet) samt en ligelig andel af lodseriets overskud, efter at dette til Lodsreguleringsfonden har indbetalt indtil 80 pct. af lodsbetalingen, jfr. lovforslagets § 13,stk.2.

Efter gennemførelsen af en sådan ordning uden en forhøjelse af lodstaksterne vil Lodsreguleringsfondens regnskab udvise et årligt underskud på ca. 6,6 mill.kr.(prisniveau ultimo 1977), der fremkommer således:

	<u>mill.kr.</u>
Forhøjelse af lodsindtægter	3,0
Overtagelse af privatejede lods fartøjer	1,0
Stigning i udgifter til fartøjsanskaffelser	0,5
Særlige udgifter til pensionerne ved København Lodseri	0,8
Overgangsordning for lodser, der ellers ville få en indtægtsnedgang som følge af ordningen	0,4
Driftsunderskud under den nuværende ordning	<u>0,9</u>
	6,6

Såfremt dette underskud skulle dækkes alene ved en forhøjelse af lodstakster, ville det medføre en forhøjelse af disse med ca. 16 pct. Det er imidlertid over for udvalget oplyst, at bidragene til Lodspensionskassen vil kunne nedsættes med ca. 4 mill.kr. årligt, uden at det bliver nødvendigt at ændre det nuværende beregningsgrundlag for ydelser fra pensionskassen. Den samlede forhøjelse af lodstaksterne vil i så fald ikke overstige 6,5 pct.

Det fremgår af de foretagne beregninger, at indtægterne ved følgende lodserier vil formindskes således:

Grenå	med 34.459 kr. pr. lods,
Store Bælt	- 5.251 kr. - - ,
Århus Sølodseri	- 19.866 kr. - - ,
Esbjerg	- 3.283 kr. - - .

Indtægtsnedgangen omfatter 27 lodser og udgør ialt ca. 350.000 kr.

Beregningerne viser endvidere, at indtægterne ved følgende lodserier vil blive forøget således:

Åbenrå	med	5.631 kr.	pr. lods,
Juelsminde	-	3.134 kr.	- - ,
Løgstør	-	18.486 kr.	- - ,
Svendborgsund	-	21.493 kr.	- - ,
Mariager Fjord	-	23.689 kr.	- - ,
Tyborøn	-	18.322 kr.	- - ,
Køge	-	28.957 kr.	- - ,
Karrebæk Fjord	-	38.673 kr.	- - ,
Masnedø	-	23.183 kr.	- - ,
Nordlolland	-	9.454 kr.	- - ,
Assens	-	24.413 kr.	- - ,
Isefjord	-	20.355 kr.	- - ,
Ålborg	-	22.972 kr.	- - ,
Odense Fjord	-	18.484 kr.	- - ,
Odense Kanal	-	19.375 kr.	- - ,
Guldborgsund	-	16.255 kr.	- - ,
Randers Fjord	-	40.590 kr.	- - ,
Kolding Fjord	-	30.173 kr.	- - ,
København	-	40.749 kr.	- - ,
Helsingør	-	59.664 kr.	- - ,
Hals	-	26.200 kr.	- - ,
Fredericia	-	61.637 kr.	- - ,
Dragør	-	39.873 kr.	- - ,
Stignæs	-	57.844 kr.	- - ,
Skagen	-	11.167 kr.	- - ,
Kalundborg	-	14.922 kr.	- - ,

Indtægtsstigningen omfatter 136 lodser og udgør i alt ca. 3,8 mill. kr.

På dette grundlag vil den gennemsnitlige indtægt for en lods herefter udgøre ca. 193.000 kr..

Et flertal i udvalget (samtlige medlemmer med undtagelse af Vognsen og Jensen) kan på dette grundlag anbefale, at der nu søges gennemført en ændring af den bestående indtægtsfordeling efter foranstående retningslinier.

Et mindretal (Vognsen og Jensen) er af den opfattelse, at der ikke er nogen begrundelse for at indføre en forhøjelse som foreslået, og de finder, at udvalget handler uovervejset ved at gå ind for, at en gruppe som lodserne, der i 1977 havde en gennemsnitsindtægt på 172.000 kr., ved den foreslåede lovændring skal stige til en gennemsnitsindtægt på 193.000 kr..

Med hensyn til det anførte om anvendelse af den laveste løn for en skibsfører inden for DSB's lønramme 27 oplyste de, at denne lønramme er en følge af, at de mindste DSB færger er udgået. Tidligere var den mindste skibsførerløn i lønramme 21.

De finder endvidere, at en minimumsløn for en lods bør ligge på linie med indtægten for en DSB skibsfører i lønramme 27 (skalatrin 33) incl. andelene af lodseriets overskud.

Ved at anvende en sådan fremgangsmåde i forbindelse med en overgangsordning som skitseret nedenfor samt en rationalisering af lodsningssområder er der grund til at tro, at det ikke vil være nødvendigt at forhøje lodstaksterne.

Udvalget kan endvidere anbefale, at der søges gennemført en overgangsordning, således at de lodser, der ved lovens ikrafttræden oppebærer en højere indtægt end den, de opnår efter forslaget, bevarer deres hidtidige indkomster, der dog ikke bør overstige indkomsten for 1978.

(Vognsen og Jensen) mener desuden, at der også bør være en overgangsordning for de lodser, der vil få højere indtægter-, f.eks. i form af en i henhold til udviklingen på arbejdsmarkedet fastsat procentvis årlig forhøjelse.

I forbindelse med spørgsmålet om takstforhøjelser har udvalget søgt at foretage sammenligning mellem lodstakster i Danmark og andre europæiske lande. En umiddelbar sammenligning har dog ikke været mulig på grund af forskelle i takstsystemerne i de enkelte lande. Det kan således nævnes, at der i Sverige, hvor lodserne er statsansatte, af skibsfarten ud over betaling for egentlig lodsning pålægges en fyrafgift samt en vareafgift.

Såfremt den gældende reguleringsordning for lodser opretholdes, vil det af hensyn til Lodsreguleringsfondens økonomi være nødvendigt at forhøje lodstaksterne med ca. 6,5 pct. eller nedsætte lodsernes bidrag til Den fælles Lodspensionskasse med et hertil svarende beløb. Der kan ikke fra Dansk Lodsforening opnås tilslutning til formindskelse af bidragene til pensionskassen uden en samtidig ændring af reguleringsordningen.

Ud over spørgsmålet om ændring af indkomstfordelingen blandt lodser har udvalget overvejet den fremtidige pensionsordning for lodser ved København Lodseri, der ikke er medlemmer af Den fælles Lodspensionskasse. Disse lodser får som følge af den nuværende ordning efter afsked i stedet for pension udbetalt en andel af lodseriets nettofortjeneste. Enker og børn efter lodser ved København Lodseri pensioneres af lodseriet efter en særlig pensionsvedtægt. Der er i udvalget enighed om, at lodser, der efter eventuel vedtagelse af en ny lodslov ansættes ved nævnte lodseri, bør optages i Lodspensionskassen på samme vilkår som øvrige medlemmer af kassen. De nuværende og tidligere lodser samt disses enker og børn foreslås tillagt et beløb, der svarer til det bidrag, der ville være blevet udbetalt, hvis de pågældende lodser havde været medlemmer af Lodspensionskassen, dog først fra det tidspunkt, hvor den særlige pensionsfond ved København Lodseri er opbrugt.

Et mindretal i udvalget (Vognsen og Jensen) foreslår, at udgifterne til denne pensionsordning for nuværende og tidligere lodser ved København Lodseri betales af statskassen, medens udvalgets øvrige medlemmer ud fra den opfattelse, at lodsvæsenet fortsat bør være selvberende,

mener, at udgifterne skal afholdes af Lodsreguleringsfonden.

Udvalget har i øvrigt fundet, at der i forslaget til ny lodslov bør stilles krav om, at lodser og hjælpelodser ved fremtidige ansættelser i lodsvæsenet på grund af udviklingen i skibsfarten normalt har erhvervet bevis som skibsfører af 1.grad.

Udvalget har overvejet det ønskelige i, at alle administrative forskrifter, hvori der foreskrives anvendelse af lods, samles med hjemmel i lodsloven. Man har herunder overvejet det ønskelige i at udvide lodslovens hjemmel til også at omfatte tilfælde, hvor det af hensyn til miljøbeskyttelse måtte være ønskeligt at påbyde anvendelse af lods.

Et flertal i udvalget (samtlige medlemmer med undtagelse af Vognsen og Jensen) finder, at det i det omfang, sejladsen i et farvand eller på en havn medfører en betydelig risiko f.eks. for forurening eller for blokering af et sejlløb ved en grundstødning, må være rimeligt, at samfundet som betingelse for tilladelse til sejlads med skibe, der udgør en sådan risiko, forlanger farvandskendte personer (lodser) om bord, hvis man skønner, at risikoen derved kan nedsættes,. Medens det må være klart, at skibsføreren både formelt og reelt bevarer ledelsen af skibet og dermed også ansvaret, må det på den anden side også være klart, at formålet med lodstvang ville forspildes, hvis der ikke pålagdes skibsføreren pligt til at følge lodsens generelle anvisninger med hensyn til sejladsens tilrettelæggelse, herunder f.eks. spørgsmålet om, hvorvidt det i en konkret situation er forsvarligt at anløbe en havn.

Et mindretal (Vognsen og Jensen) kan ikke akceptere en udvidelse af området for lodstvang i forhold til det, der er gældende i medfør af den eksisterende lodslov og slet ikke på grundlag af de af miljøministeriet fremsatte ønsker om lodstvang.

De er principielt modstandere af alle former for lodstvang, især af økonomiske grunde, men også fordi de sikkerhedsmæssige hensyn ikke altid bliver tilgodeset ved,, at der

er påtvunget anvendelse af lods. En forudsætning for, at princippet om lodstvang kan akcepteres, må være, at alle udgifter afholdes af statskassen. I øvrigt finder de, , at de nytilkomne bestemmelser om lodstvang skal tages op til revision, fordi der i disse bekendtgørelser er en begrænsning af skibsførerens ansvar.

Foranlediget af en henvendelse fra folketingets ombudsmand har udvalget overvejet spørgsmålet om lodseriernes retlige stilling.

Under hensyn til, at lodsvæsenet er underkastet forsvarsministerens og farvandsdirektørens tilsyn og kontrol, jfr. lovforslagets § 2, at lodsvæsenet har eneret på lodsning, der udføres i henhold til forslaget § 7, stk. 1 og 2, at forsvarsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om betaling for nævnte lodsning, jfr. forslaget § 9, at statskassen i henhold til forslaget § 1.4, stk. 3, skal yde tilskud, hvis Lodsreguleringsfondens midler ikke er tilstrækkelige til betaling af ydelser i henhold til forslaget § 14, stk. 1, og at lodserne i pensionsmæssig henseende kan sammenlignes med offentligt ansatte, for hvem der gælder en lovmæssigt bestemt pensionsordning, finder udvalget, at lodserier må være underkastet almindelige forvaltningsretlige regler, og at ombudsmanden således har indseende med deres virksomhed.

I forbindelse med revisionen af lov om lodsvæsenet har udvalget fundet det hensigtsmæssigt at udskille 5.kapitel om afmærkning m.m.. til vejledning for sejladsen, idet dette kapitel ikke har direkte sammenhæng med lovens øvrige bestemmelser. Udvalget finder, at reglerne om afmærkning m.v. har en sådan indholdsmæssig forbindelse med bestemmelserne i lov om skibsfartens betryggelse, at de mest hensigtsmæssigt kan optages i denne lov, hvilket er tiltrådt af handelsministeriet. Udvalget har herefter udarbejdet udkast til lov om ændring af sidstnævnte lov. Lovudkastet med bemærkninger er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

Udvalget anser dog ikke hermed sit arbejde for afsluttet,

idet de administrative bestemmelser, som skal træde i kraft samtidig med lodsloven, på et senere tidspunkt forudsættes forelagt udvalget til godkendelse.

København i november 1978.

L.B.Asmussen

T.R.Funder

O.Gredal

V.Gyde
(formand)

K.Jensen

E.Karlson

F.Poulsen

A.Vognsen

B.Davidsen

S.Eskildsen

FORSLAG
TIL
LODSLOV

Bilas 1,

Kapitel 1.

Lovens område.

§ 1. Loven omfatter ansatte i lodsvæsenet og den virksomhed, der udøves inden for lodsvæsenets område samt autoriserede havnelodser, jfr. dog § 7» stk. 1.

Kapitel 2.

Lodsvæsenets organisation m.v.

§ 2. Lodsvæsenet omfatter de lodserier, der af forsvarsministeren er optaget i lodsvæsenet.

Stk. 2. Forsvarsministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Lodsrådet antallet af lodserier og disses placering samt lodseriernes lodsningssområder. Forsvarsministeren bestemmer efter indhentet udtalelse fra Lodsrådet antallet af lodser ved lodserierne.

Stk. 3. Farvandsdirektøren fører tilsyn og kontrol med de lodserier, der henhører under lodsvæsenet.

§ 3. Farvandsdirektøren fastsætter de nærmere bestemmelser for lodseriers drift.

Stk. 2. Ved lodserier, hvor der er ansat mere end en lods, udpeger farvandsdirektøren en lodsformand. Farvandsdirektøren fastsætter regler for lodsformandens virksomhed.

§ 4. Den, der ansættes som lods eller hjælpelods, skal være fyldt 25 år og være i besiddelse af bevis som skibsfører af 1. grad. Den pågældende skal endvidere have nøje kendskab til forholdene i lodseriets lodsningssområde. Farvandsdirektøren kan dog undtagelsesvis fravige kravet om alder og skibsførerbevis.

Stk. 2. Lodser og faste hjælpelodser ansættes og afskediges af farvandsdirektøren, der endvidere kan autorisere særlige havnelodser. Dog kan uansøgt afsked kun foretages af ministeren.

Stk. 3. Det øvrige personale, herunder hjælpelodser, som ikke er omfattet af stk. 2, ansættes og afskediges af det enkelte lodseri.

Stk. 4. Lodser og faste hjælpelodser kan ikke pålægges borgerlige ombud, der skal udføres personligt.

§ 5« Lodser og faste hjælpelodser kan med 3 måneders varsel forlange sig afskediget til udgangen af en måned og skal afskediges fra udgangen af den måned, hvori de fylder 65 år.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte personale kan afskediges med 6 måneders varsel til udgangen af en måned. Afsked kan dog ske med kortere varsel, såfremt den er begrundet i, at den ansatte som følge af strafbart forhold, tjenesteforfeelse eller mislighed er uskikket til at forblive i stillingen.

§ 6. Forsvarsministeren nedsætter et lodsråd, der sammensættes af 2 repræsentanter udpeget af forsvarsministeriet, 1 repræsentant udpeget af handelsministeriet, 3 repræsentanter udpeget af lodserne og 2 repræsentanter udpeget af skibsfartserhvervet.

Stk. 2. Lodsrådet er rådgivende i sager vedrørende udfærdigelse af generelle bestemmelser angående lodsvæsenets personale og dets arbejdsopgaver samt lodsvæsenets økonomiske forhold. Forsvarsministeren fastsætter i øvrigt de nærmere bestemmelser for rådets virksomhed.

Kapitel 3.

Lodsning.

§ 7. Lodsning i dansk territorialfarvand må kun udføres af lodsvæsenet eller autoriserede havnelodser, medmindre andet er bestemt i internationale **aftaler** og traktater. Lodser ved

kommunale lodserier og private havnes lodser, der ikke er autoriseret af farvandsdirektøren, kan dog fortsat udføre lodsning inden for deres hidtidige lodsningssområde.

Stk. 2. Lodsning af danske skibe uden for dansk territorialfarvand i Store Bælt, Lille Bælt og Øresund, mellem dele af dansk territorialfarvand eller fra dansk territorialfarvand til Østersøen og Nordsøen, må kun udføres af lodsvæsenet eller autoriserede havnelodser, medmindre fremmed territorialfarvand passerer under sejladsen, eller andet er bestemt i internationale aftaler og traktater.

Stk. 3. Pligten til kun at anvende lodser som nævnt i stk. 1 og 2 påhviler skibsføreren.

Stk. 4. Farvandsdirektøren fastsætter de nærmere regler for lodsningers udførelse, herunder regler for tilkaldelse af lods.

§ 8. Når hensyn til den almindelige skibsfart og samfærdsel eller væsentlige offentlige interesser gør det nødvendigt, kan forsvarsministeren fastsætte regler om, at der skal anvendes lods.

Stk. 2. Pligten til at anvende lods i henhold til stk. 1 påhviler skibsføreren.

Kapitel 4.

Betaling for lodsning m.v.

§ 9. Betaling for lodsning ydes efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse på grundlag af:

- 1) det lodsede skibs størrelse og dybgang,
- 2) lodsningens længde og varighed, samt
- 3) farvandets beskaffenhed.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan dog fastsætte særlige betalingsbestemmelser for et lodseri, hvis økonomiske forhold afgørende taler for det.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan endvidere fastsætte regler for nedsættelse eller forhøjelse af betalingen for visse lodsninger under særlige omstændigheder.

§ 10. Ud over betaling for lodsning i henhold til § 9 ydes der i forbindelse med lodsning betaling for lodspersonalets forgæves fremmøde, ventetid, landsætning samt opholds- og rejseudgifter efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Under lodsning har lodspersonalet ret til fri kost og hvileplads om bord i det lodsede skib.

Stk. 3. Forsvarsministeren fastsætter i øvrigt de nærmere regler for betalingen.

§ 11. Forsvarsministeren kan bestemme, at betaling for lodsning, der udføres i medfør af § 8 under særlige omstændigheder helt eller delvis afholdes af statskassen.

§ 12. Såfremt en skibsfører unddrager sig betaling i henhold til § 9 og § 10, stk. 1, og det lodsede skib senere anløber dansk havn, må skibet ikke udklareres, før der er stillet fornøden sikkerhed for betalingen og de dermed forbundne omkostninger.

Kapitel 5.

Lodsreguleringsfonden.

§ 13. Lodserierne indbetaler til en lodsreguleringsfond en afgift, der fastsættes af forsvarsministeren efter indhentet godkendelse fra folketingets finansudvalg. Forsvarsministeren fastsætter i øvrigt de nærmere regler for afgiftens beregning og betaling.

. Stk. 2. Den i stk. 1 nævnte afgift udgør højst 80 pct. af betaling i henhold til § 9 og § 10, stk. 1, bortset fra opholds- og rejseudgifter. ^U

§ 14. Af fondens midler ydes et årligt tilskud til det enkelte lodseri omfattende et grundbeløb og et beløb til henholdsvis fartøjsanskaffelser og driftsudgifter. Herudover kan fonden yde tilskud til andre lodsformål. Fonden betaler endvidere lodsernes bidrag til Lodspensionskassen eller anden pensionsordning.

Stk. 2. Forsvarsministeren fastsætter efter forhandling med finansministeren de nærmere regler for fondens virksomhed, herunder betaling og regulering af de i stk. 1 nævnte ydelser.

Stk. 3. Såfremt fondens midler ikke er tilstrækkelige til betaling af de i stk. 1 nævnte ydelser, udredes det manglende beløb af statskassen.

Kapitel 6.

Lodseris aflønning.

§ 15. Det i § 14, stk. 1 nævnte grundbeløb fordeles blandt lodserne efter nærmere af forsvarsministeren fastsatte regler.

Stk. 2. Et lodseris overskud, bortset fra det i stk. 1 nævnte grundbeløb, fordeles i øvrigt ligeligt blandt lodserne ved lodseriet.

§ 16. Farvandsdirektøren afgør, i hvilket omfang en lods, der på grund af sygdom har været fraværende fra lodseriet uafbrudt i mere end 6 måneder, skal bevare sin ret til de i § 15 nævnte ydelser under fortsat fravær.

Kapitel 7.

Pensionsforhold.

§ 17. Lodser, bortset fra lodser, der inden lovens ikrafttræden er ansat ved København Lodseri, har pligt til at være medlemmer af Lodspensionskassen.

§ 18. Pensionskassens indtægter består af bidrag fra Lodsreguleringsfonden, udbyttet af kassens formue og indbetaling **fra** lodser i medfør af § 19.

Stk. 2. Bidrag i henhold til stk. 1 udgør højst 40 pct. af et lodseris indtægter, bortset fra tilskud til fartøjsanskaffelser, driftsudgifter og andre lodsformål.

§ 19. Lodser, der optages i pensionskassen efter det fyldte 35. år, skal til denne indbetale det beløb, hvormed opta-

gelsen efter en af kassens aktuar foretagen beregning belaster kassens status.

§ 20. Pensionskassen yder pension til medlemmer samt efterindtægt og pension, til deres efterlevende ægtefæller og børn.

Stk._2. De i s.tk. 1 nævnte ydelser beregnes efter tilsvarende regler som fastsat i tjenestemandspensionsloven, medmindre særlige forhold begrundet en afvigelse.

Stk. 3. De berettigede efter stk. 1 kan ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over pension, der ikke er udbetalt.

Stk. 4. De nærmere regler om pensionskassens virksomhed fastsættes af forsvarsministeren.

§ 21. Pensionskassen er underkastet forsvarsministerens tilsyn og kontrol og er ikke omfattet af lovgivningen om statens tilsyn med pensionskasser.

§ 22. Indtil lodserne ved København Lodseri er optaget som medlemmer af Lodspensionskassen, betaler Lodsreguleringsfonden til lodseriet et beløb, der beregnes og anvendes efter regler, der fastsættes af forsvarsministeren.

Kapitel 8.

Straffe- og erstatningsbestemmelser m.v.

§ 23. Den, der overtræder bestemmelserne i § 7, stk. 3» og § 8, stk. 2, straffes med bøde eller hæfte, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, som udstedes i henhold til loven, kan fastsættes straf i form af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 24. Farvandsdirektøren kan suspendere en lods, der har pådraget sig grundet mistanke om et forhold, der gør det betænkeligt, at han vedblivende udfører sit hidtidige arbejde.

Stk. 2. Medens en lods er suspenderet, nedsættes hans

aflønning i henhold til § 15, til 2/3, der udredes af Lodsreguleringsfonden.

§ 25. Der påhviler ikke statskassen erstatningspligt for skader, der forvoldes af det i § 4 nævnte personale.

Kapitel 9.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 26. Loven træder i kraft den 1. april 1979.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om lodsvæsenet, jfr. lov-
bekendtgørelse nr. 244 af 29. juli 1964.

§ 27» Lodser og faste hjælpelodser, der ved lovens ikrafttræden er ansat i lodsvæsenet, skal uanset bestemmelsen i § 5, stk. 1, først afskediges fra udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år.

BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGET.

Almindelige bemærkninger.

Ved forordningen af 27. marts 1831 angående lodsvæsenet i Danmark og reglementet af samme dato gennemførtes den første samlede lovgivning om lodsvæsenet, som indtil da havde været reguleret af en række spredte bestemmelser. På mange områder videreførtes i forordningen de hidtil gældende regler.

I lov nr. 73 af 23. juni 1879 om lodsvæsenet gennemførtes kun mindre ændringer vedrørende administrationen af lodsvæsenet, medens forordningens bestemmelser i øvrigt i det væsentlige blev opretholdt uændret.

Også i den gældende lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet, der bl.a. henlagde lodsvæsenet under en fælles ledelse, videreførtes i betydeligt omfang bestemmelserne fra de tidligere forordninger og love. Bortset fra ændringerne i lov nr. 201 af 11. juni 1954, hvorved gennemførtes en opdeling af danske ledserier i 2 kategorier i forbindelse med oprettelsen af Lodsreguleringsfonden, jfr. nedenfor, er lodsvæsenets struktur således opretholdt uændret siden 1916.

Efter at der i 1970 var foretaget mindre ændringer i lodsloven, hovedsagelig som følge af ændringerne i tjenestemandslvgivningen i 1969, nedsatte forsvarsministeren i juni 1970 et udvalg med henblik på en gennemgang af de gældende bestemmelser m.v. for lodsvæsenet. På grundlag af denne gennemgang skulle udvalget fremsætte forslag til eventuelle ændringer af lodsloven, ministerielle og andre bestemmelser samt den administrative praksis. Udvalget blev sammensat af repræsentanter for forsvarsministeriet, Lodsdirektoratet (fra 1973 Farvandsdirektoratet), Dansk Lodsforening, Søfartsrådet og handelsministeriet.

Selv om lodslovsudvalget i 1976 ikke havde afsluttet

Sit arbejde, fandtes det af hensyn til Lodsreguleringsfondens økonomi nødvendigt at fremsætte et lovforslag, der kunne tilføre fonden øgede midler. Der var i den forbindelse i udvalget enighed om, at det ville være hensigtsmæssigt, at samtlige lodserier samtidig blev henført under indtægtsreguleringen, jfr. nedenfor om forslagets behandling i folketinget.

Fremsættelsen af det nævnte lovforslag medførte en sprængning af Dansk Lodsforening, der hidtil havde haft samtlige lodser som medlemmer, idet 50 lodser fra ikke-regulerede lodserier udmeldte sig af foreningen og dannede "Lodsforeningen af 1977", medens 115 lodser forblev i Dansk Lodsforening. Begrundelsen for udmeldelsen var, at ikke alle lodser kunne tilslutte sig ønsket om en ændret indkomstfordeling mellem lodserierne.

Lodsforeningen af 1977 er ikke medlem af lodslovsudvalget, fordi foreningen ikke af forsvarsministeriet har kunnet anerkendes som forhandlingsberettiget organisation, men medlemmerne af udvalget har været indforstået med, at foreningen i et udvalgsmøde har fået lejlighed til at fremføre sine synspunkter. Lodslovsudvalget har endvidere tiltrådt, at repræsentanter for Dansk Lodsforening og Lodsforeningen af 1977 har ført forhandlinger om en løsning af spørgsmålet om indkomstfordelingen. Endvidere er Lodsforeningen af 1977 af forsvarsministeriet blevet holdt underrettet om drøftelserne i lodslovsudvalget og har haft lejlighed til at forelægge sine synspunkter for ministeriet. Et flertal af foreningens medlemmer har herfter ikke villet modsætte sig lovforslaget.

Det ovenfor nævnte forslag til, ændring af lov om lodsvæsenet, som forsvarsministeren den 15. oktober 1976 fremsatte, jfr. folketingstidende sp. 551-553, sp. 1323-1328, sp. 2750, sp. 3171-3172, tillæg A sp. 153, tillæg B sp. 231 og tillæg C sp. 141, blev fremsat, fordi Lodsreguleringsfondens økonomiske forhold bl.a. på grund af tilgang af nye lodserier og forøgede udgifter til fartøjsanskaffelser m.v., siden 1975 var blevet stærkt forringet. I lodslovsudvalget var der enighed om, at

forbedringen af fondens økonomi kunne tilgodeses ved en ændret fordeling af lodseriernes indtægter. En ændret indtægtsfordeling kunne opnås ved, at samtlige lodserier blev henført under en fælles reguleringsordning ved optagelse i Lodsreguleringsfonden. Af arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 20. april 1977 over dette lovforslag fremgår det, at der på grund af det igangværende udvalgsarbejde med henblik på en revision af lov om lodsvæsenet blev opnået enighed i arbejdsmarkedsudvalget om, at ændringer i loven for så vidt angik indkomstfordelingen mellem lodserierne, burde afvente færdiggørelse af arbejdet i lodslovsudvalget. Den del af forslaget, der vedrørte dette punkt, blev herefter udtaget af forsvarsministeren, der i stedet fremsatte forslag om, at indtil 5 pct. af lodseriernes indtægter skulle indbetales direkte til Lodsreguleringsfonden. Forslaget herom indgik herefter i det ændringsforslag, der blev vedtaget i folketinget den 29. april 1977> jfr. gældende lovs § 41, stk. 2. Ændringsforslaget indeholdt i øvrigt i det væsentlige kun ændringer af redaktionel karakter foranlediget af farvandsvæsenets oprettelse i 1973.

I henhold til 4. kapitel i bekendtgørelse nr. 244 af 29. juli 1964 af lov om lodsvæsenet som ændret senest ved lov nr. 204 af 18. maj 1977 er danske lodserier fortsat inddelt i 2 kategorier, således:

1. De regulerede lodserier, som af en lodsreguleringsfond får dækket deres driftsomkostninger m.v. incl. et grundbeløb til de ansatte lodser mod at indbetale indtil 5 pct. af bruttolodsindtægten, jfr. § 41, stk. 2, samt indtil 70 pct. af lodspengene m.v., jfr. § 42, stk. 1, til denne fond. Grundbeløbet svarer til en tjenstemandslønning på skalatrin 16 uden stedtillæg, d.v.s. pr. 1. oktober 1978 79.714 kr. Såfremt lodserne ikke opnår en samlet minimumsindtægt svarende til en tjenstemandslønning på 31. skalatrin, d.v.s. pr. 1. oktober 1978 110.214 kr., ydes forskelsbeløbet som tilskud af Lodsreguleringsfonden.

2. De ikke-regulerede lodserier, der til Lodsreguleringsfonden indbetaler indtil 5 pct. af bruttolodsindtægten, jfr.

§ 41, stk. 2, samt en afgift, som ikke kan overstige 27 pct. af forskellen mellem bruttolodsindtægten m.v. og summen af driftsudgifter, bidrag til pensionering samt lønning til en tjenestemand i staten i lønramme 31, 3. løntrin (skalatrin 44), jfr. § 42, stk. 6, pr. 1. oktober 1978 148.946 kr.

Følgende skema viser den gennemsnitlige årsindtægt for lodser ved henholdsvis regulerede og ikke-regulerede lodserier i årene 1975-1977.

	1975	1976	1977
for lodser ved regulerede lodserier	116.726	131.628	147.208
for lodser ved ikke-regulerede lodserier	164.037	180.201	182.121

Siden 1973 er 4 lodserier på begæring blevet henført under indtægtsreguleringen i henhold til § 42, stk. 1 (og stk. 4), således at ialt 30 lodserier nu er optaget i Lodsreguleringsfonden. Dette - samt forøgede udgifter til fartøjsmateriel og bådmandslønninger - har medført stadig stigende udgifter for Lodsreguleringsfonden, der til og med 1974 hvert år havde overskud, men siden har haft underskud, der i 1977 udgjorde 885.000 kr.

Da fondens formue, der pr. 31. december 1977 udgjorde ca. 3,9 mill.kr., for ca. 2,8 mill.kr.s vedkommende er anbragt i fartøjer, må det forudses, at fonden inden for en nær fremtid vil være ude af stand til at opfylde sine forpligtelser, således at et eventuelt underskud må udredes af statskassen, jfr. § 42, stk. 9.

Det vil ikke ved en forhøjelse af lodstaksterne alene være muligt at skabe tilstrækkelig balance i Lodsreguleringsfonden, idet taktsforhøjelse nok vil medføre merindtægter, der dog vil være størst for de ikke-regulerede lodserier. Af disse merindtægter vil kun en begrænset del tilgå Lodsreguleringsfonden, jfr. reglerne herom foran under pkt. 2.

I lodslovsudvalget er et flertal af den opfattelse, at lodsvæsenet fortsat bør være selv bærende. Der er enighed i

udvalget om, at det vil være hensigtsmæssigt, at samtlige lodserier henføres under indtægtsreguleringen. Udvalget har herved forudsat, at der i forbindelse med en ændring af lodsvæsenets struktur ikke gennemføres så store takstforhøjelser, at der derved sker en uønsket nedgang i lodsbenyttelsen med sikkerhedsmæssige konsekvenser.

Såfremt alle lodserier skal indbetale samme procentvise afgift til Lodsreguleringsfonden, må afgiftsprocenten fastsættes noget højere end den, der for tiden gælder for de regulerede lodserier for at skaffe Lodsreguleringsfonden de nødvendige indtægter. Farvandsdirektoratet har beregnet, at denne afgiftsprocent indtil videre skal udgøre 80.

For at give lodserne lejlighed til fremtidig at udtale sig om ændringer i afgiftens størrelse foreslås det, at Lodsrådet, hvori lodserne har 3 repræsentanter, skal have dette spørgsmål forelagt inden forelæggelsen for finansudvalget, jfr. forslaget § 6, stk. 2.

For at sikre, at bl.a. Dansk Lodsforening får indflydelse på anvendelsen af Lodsreguleringsfondens midler, har forsvarsministeren ved forretningsordenen for Lodsrådet, der trådte i kraft den 1. januar 1977 bl.a. bestemt, at mindretalsudtalelser skal indeholdes i rådets indstilling til forsvarsministeren.

Da lovforslaget indebærer, at Lodsreguleringsfondens udgifter fuldt ud søges dækket ved indbetalinger fra lodserierne, vil forslaget ikke medføre udgifter for det offentlige. Det anses dog for påkrævet, at en bestemmelse svarende til den nuværende lovs § 42, stk. 9, opretholdes.

I anledning af udarbejdelsen af lovforslaget har folketingets ombudsmand henstillet, at spørgsmålet om lodseriernes retlige stilling søges afklaret.

Under hensyn til, at lodsvæsenet er underkastet forsvarsministerens og farvandsdirektørens tilsyn og kontrol, jfr. lovforslagets § 2, at lodsvæsenet har eneret på lodsning, der

udføre.³ i henhold til forslaget § 7, stk. 1 og 2, at forsvarsmi-
nisteren fastsætter de nærmere bestemmelser om betaling for
nævnte lodsning, jfr. forslaget § 9, at statskassen i henhold
til forslaget § 14, stk. 3, skal yde tilskud, hvis Lodsregule-
ringsfondens midler ikke er tilstrækkelige til betaling af ydel-
ser i henhold til **forslaget** § 14, stk. 1, og at lodserne i pen-
sionsmæssig henseende kan sammenlignes med offentligt ansatte,
for hvem der gælder en lovmæssigt bestemt pensionsordning, finder
udvalget, at lodserier må være underkastet almindelige forvalt-
ningsretlige regler, og at ombudsmanden således har indseende
med deres virksomhed.

Der er ved udarbejdelsen **af** forslaget i øvrigt lagt vægt
på,
at nugældende bestemmelser, der dækkes af anden lovgivning,
udgår,
at bestemmelser i videre omfang end hidtil udskilles til
optagelse i administrative forskrifter, og
at lovstoffet systematiseres.

Herved er lovforslagets omfang reduceret til ca. 1/4 af den
gældende lov.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1.

Til § 1.

Bestemmelsen, der er ny, er en følge af ændringen **af** lovens
titel, der nødvendiggør en afgrænsning af lovens område.

Til kapitel 2.

Til § 2.

Ad stk. 1. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 1, stk.
1.

Ad **stk.** 2. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 1, stk.
2 og 3 samt § 56, for så vidt angår indhentelse af udtalelse
fra Lodsrådet.

Ad stk. 3. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 2, stk. 1 og 2.

Til § 3.

Ad stk. 1. De^{nærmere} regler foreslås optaget i administrative forskrifter, hvorefter bestemmelserne i gældende lovs § 3, stk. 2, § 4, stk. 2, og § 5 samt § 57 kan udgå.

Ad stk. 2. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, idet dog stillingsbetegnelsen lodskaptajn udgår.

Til § 4.

Ad stk. 1. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 6, for så vidt angår lodser, bortset fra kvalifikationskrav. På grund af udviklingen i skibsfarten foreslås kravene til forudgående uddannelse hos den, der ansættes som lods eller **hjelpe-**lods, skærpet, således at den pågældende normalt skal være i besiddelse af bevis som skibsfører af 1. grad. De ændrede kvalifikationskrav får ingen betydning for allerede ansatte lodser eller **hjelpe-**lodser. Ifølge lovforslaget tillægges der i forbindelse med lodsning **hjelpe-**lodser samme rettigheder og pligter som fastsat for lodser. Herefter kan bestemmelsen i gældende lovs § 8, stk. 4, udgå.

Ad stk. 2. Efter gældende lov ansættes lodser af farvandsdirektøren, jfr. § 2, stk. 3, men afskediges af forsvarsministeren i medfør af § 7, bortset fra lodser med under 2 års tjenestes. I overensstemmelse med sædvanlig praksis i ansættelsesforhold foreslås såvel ansættelses- som afskedigelseskompetencen henlagt til farvandsdirektøren, bortset fra tilfælde af uansøgt afsked, der fortsat bør foretages af ministeren. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring i gældende praksis, hvorefter ansættelse af lodser sker efter samråd med det **pågældende** lodseri. Herved kan bestemmelserne i gældende lovs § 8, stk. 3i udgå.

Ad stk. 3. Bestemmelsen svarer til hidtidig praksis på dette område bortset fra, at farvandsdirektørens samtykke ved benyttelse af hjælpeleds i henhold til gældende lovs § 8, stk. 2, skal indhentes. Dette samtykke anses for ufrønløse, og denne bestemmelse samt bestemmelsen i § 8, stk. 1, kan herefter udgå.

Ad stk. 4. Bestemmelsen i gældende lovs § 10, stk. 2, foreslås udvidet til at omfatte alle ombud, der skal udføres personligt. Endvidere foreslås, at også faste hjælpeleds fritages for nævnte ombud.

Til § 5.

Det er fundet hensigtsmæssigt, at den bestående adgang til diskretionært at bringe et ansættelsesforhold til ophør, lovfæstes.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 7 for så vidt angår afskedigelse på grund af alder, idet dog aldersgrænsen efter anmodning fra Dansk Lodsforening foreslås nedsat til 65 år. Dog bevares den hidtidige aldersgrænse for lodser og faste hjælpeleds, der er ansat i lodsvæsenet ved lovens ikrafttræden, jfr. herved forslaget § 27. Bestemmelserne om ansøgt og uansøgt afsked, der svarer til tjenestemandens lovs regler, er nye. Efter anmodning fra Dansk Lodsforening er varslet ved uansøgt afsked dog fastsat til 6 i stedet for 3 måneder. Det er forudsat, at lodser og hjælpeleds kan afskediges, såfremt de ikke til stadighed opfylder de kvalifikationskrav, som stilles ved nyansættelser. I tilfælde af uansøgt afsked vil der som i tjenestemandens forhold blive givet såvel den forhandlingsberettigede organisation som den ansatte selv adgang til at udtale sig i sagen, jfr. herved tjenestemandens lovs § 31, stk. 1.

Til § 6.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 56, idet dog be-

stemmelsen om indhentelse af Lodsrådets udtalelse ved fastsættelsen af antallet af lodserier og disses placering, antallet af lodser ved lodserierne samt lodseriernes lodsningssområder er optaget i lovforslagets § 2, stk. 2. Efter ønske fra Søfartsrådet foreslås, at repræsentanterne for skibsfarten udpeges af skibsfartserhvervet. Lodsernes repræsentanter udpeges af den forhandlingsberettigede organisation.

Til § 7.

Ad stk. 1, 2 og 4. Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 12, stk. 1 og 2. Øvrige regler for lodsningers udførelse foreslås optaget i administrative forskrifter. Herefter vil bestemmelserne i gældende lovs § 9, § 10, stk. 1, § 12, stk. 3 - 9 samt §§ 13 - 23 og § 24, stk. 2 - § 30, kunne udgå.

Ad stk. 3. Bestemmelsen, der er ny, er nødvendiggjort af forslagets § 23, stk. 1, om strafansvar.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 11, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt. Medens tvangslodsning i gældende lovs § 11, stk. 2, kun er tænkt anvendt, hvor navnlig militære hensyn gør det påkrævet, påtænkes bestemmelsen i forslagets § 8, stk. 1, også bragt i anvendelse, hvor andre hensyn, f.eks. miljømæssige, gør det nødvendigt. Herved imødekommes et ønske fra handelsministeriet om, at samtlige bekendtgørelser om tvangslodsning i danske farvande udstedes i medfør af lodsloven. Der tilsigtes ikke ændringer i den bestående praksis, hvorefter indførelse af tvangslodsning i hvert enkelt tilfælde normalt sker efter forhandling mellem samtlige berørte parter.

Bestemmelsen i gældende lovs § 31, stk. 10, 1. pkt., kan herefter udgå.

Til kapitel 4.

Til § 9.

Ad stk. 1. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 31» stk. 1, 3 - 5 og 7 - 9 samt § 33, stk. 2, men således, at der i videre omfang er mulighed for at medregne lodsningers varighed ved takstfastsættelsen.

Ad stk. 2. Bestemmelsen, der er ny, indebærer bl.a. mulighed for forbedring af indtægtsforholdene ved enkelte lodserier gennem takstforhøjelser, der ikke samtidig medfører indtægtsforbedringer for de øvrige lodserier.

Ad stk. 3. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 31, stk. 2, 6 og 10, sidste pkt., dog således, at der tillige skabes mulighed for en forhøjelse af betalingen under særlige omstændigheder. Reglen i gældende lovs § 38 findes ikke rimelig og bør derfor udgå.

De nærmere regler om takstfastsættelsen m.v. foreslås som i gældende lov udarbejdet af forsvarsministeren. Bestemmelserne i gældende lovs § 31, stk. 11 - 15, § 32, § 33, stk. 3 og 8, samt § 37 kan herefter udgå.

Til § 10.

Ad stk. 1. Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 33, stk. 1, og 4 - 7 samt §§ 34 - 36.

Ad stk. 2. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 24, stk. 1.

Ad stk. 3. Bestemmelsen giver forsvarsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler for betalingen. Herved kan bestemmelserne i gældende lovs § 39 udgå.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 11, stk. 2, sidste pkt.

Til § 12.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 40, stk. 1 og 2. Bestemmelsen i § 40, stk. 3, bør optages i administrative forskrifter.

Til kapitel 5.

Til §§ 13 og 14.

Ad § 13 og § 14, stk. 1 og 2. Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget, idet bemærkes, at grundbeløbet påtænkes fastsat således, at der i medfør af § 15, stk. 1, kan ydes de enkelte lodser et beløb, svarende til en tjenestemandslønning i lønramme 27 (skalatrin 33 - 39 efter anciennitet) eller pr. 1. oktober 1978 fra ca. 115.700 kr. til ca. 132.800 kr. årligt dog således, at lodsers årlige totalindtægt på grundlag af normale arbejdsvilkår efter en gennemgribende strukturanalyse af samtlige danske lodserier (sammenlægning af lodserier) mindst svarer til en tjenestemandslønning på skalatrin 40, 42, 44 og 47 efter anciennitet.

Herved kan bestemmelserne i gældende lovs § 41, § 42, stk. 1 - 8 og stk. 9, 1. pkt. samt § 55 udgå.

Ad § 14, stk. 3. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 42, stk. 9, sidste pkt.

Til kapitel 6.

Til § 15.

Bestemmelserne erstatter gældende lovs § 43, stk. 1 - 5. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets •kapitel 5.

Som en overgangsordning er det hensigten, at der til lodserier, hvis lodser som følge af den nye ordning vil få en indtægtsnedgang, af Lodsreguleringsfonden ydes et ekstra tilskud, der udgør forskellen mellem de pågældende lodsers samlede indtægter i 1978 og de indtægter, lodserne årligt opnår efter den nye ordning. Tilskuddet kan dog højst udgøre for-

skellen mellem de indtægter, lodserne fremtidigt ville kunne opnå efter hidtil gældende regler og indtægter i henhold til dette lovforslag.

Til § 16.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 43, stk. 6.

Til kapitel 7.

Til § 17.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 47, stk. 1, dog således, at lodser, der fremtidigt ansættes ved København Lodseri, optages i pensionskassen på samme vilkår som lodser ved øvrige lodserier.

Til § 18.

. Efter den gældende lovs bestemmelser indbetaler de ikke-regulerede lodserier (bortset fra København Lodseri, jfr. § 47, stk.1) til Den fælles Lodspensionskasse indtil 30 pct. af lodseriets bruttolodsindtægt m.v. efter fradrag af henholdsvis udgifter til lodseriets drift og det beløb, der i medfør af gældende lovs § 41, stk.2, tilfalder Lodsreguleringsfonden, jfr. gældende lovs § 47, stk.2, pkt.1,a.

Pensionsbidraget udgør for de regulerede lodserier indtil 30 pct. af det grundbeløb, der er ydet til lodserne, **jfr.** foran under almindelige bemærkninger, samt af den del af bruttolodsindtægten m.v., der tilfalder lodseriet, jfr. gældende lovs § 47, stk. 2, pkt. 1,b.

På grund af forslagets ophævelse af skellet mellem regulerede og ikke-regulerede lodserier og den deraf følgende ændring i pensionsbidragenes beregningsgrundlag, foreslås bidragsprocenten fastsat til højst 40.

Til § 19.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 47, stk. 3,

bortset fra, at aldersgrænsen efter ønske fra Dansk Lodsforening er nedsat til 35 år.

Til §§ 20 og 21.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs §§ 48 - 54, idet dog de nærmere regler for beregningen af pensionen og pensionskassens virksomhed fastsættes af forsvarsministeren. Tilsvarende bestemmelser er indeholdt i lovbekendtgørelse nr. 248 af 2. juli 1962 om apotekervæsenet.

Til § 22.

Lodserne ved København Lodseri, der ikke er medlemmer af Den fælles Lodspensionskasse, får efter afsked i stedet for pension udbetalt en andel af lodseriets nettofortjeneste. Enker og børn efter lodser ved København Lodseri pensioneres af lodseriet efter en særlig pensionsvedtægt.

Nye lodser ved dette lodseri vil efter forslaget blive optaget i Lodspensionskassen på samme vilkår, som øvrige medlemmer af kassen. De nuværende og tidligere lodser samt disses enker og børn vil - under hensyn til, at udgifter til pensionsformål efter lovforslagets § 14, stk. 1, skal betales af Lodsreguleringsfonden - efter ikrafttræden af ny lodslov fra fonden få udbetalt et beløb svarende til det bidrag, der ville være blevet betalt, hvis de pågældende lodser havde været medlemmer af Lodspensionskassen.

Til_kapitel_8.

Til § 23.

Bestemmelserne sammenfatter de straffebestemmelser, der er indeholdt i gældende lovs § 12, stk. 6 og 9, § 13, § 15, § 23, § 30, stk. 2 - 4, § 31, stk. 10 og 12, § 39, stk. 1, og § 40, stk. 1. Gældende lovs § 58, stk. 1, 1.pkt.,

og stk. 2, udgår, således at forsvarsministeren efter forslaget ikke bevarer adgangen til selv at træffe arbejdsretlige afgørelser i straffesager inden for lovens område. Herefter vil ministerens adgang til at meddele tiltalefravald i henhold til gældende lovs § 58, stk.1, sidste pkt., bortfalde, jfr. borgerlig retsplejelovs § 723, stk.2.

Til § 24.

Ad stk. 1. Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 58, stk. 1, 2.pkt., idet dog suspensionsperioden ikke begrænses til 2 måneder.

Ad stk. 2. Bestemmelsen er ny. Efter gældende lov oppebærer en lods ingen indtægt fra lodsvæsenet i suspensionsperioden, jfr. § 58, stk.3, hvilket ikke findes rimeligt bl.a. under hensyn til, at den pågældende efter lovforslagets § 5, stk. 1, kun kan forlange sig afskediget med 3 måneders varsel. Bestemmelsen svarer i øvrigt til tjenestemandslovens § 19, stk. 1.

Til § 25.

Bestemmelsen, der er ny, svarer til hidtidig praksis på lette område og er i overensstemmelse med den opfattelse, at lodsvæsenet fortsat bør være selv bærende.

Da bestemmelsen i nugældende lovs § 58, stk. 4, vedrørende lodsers erstatningsansvar ikke afviger fra de almindelige erstatningsregler, er bestemmelsen overflødig og kan derfor udgå.

FORSLAG

TIL

LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SKIBSFARTENS BETRYGGELSE, JFR. LOV-
BEKENDTGØRELSE NR. 309 AF 3.AUGUST 1965.

§ 1.

I lov om skibsfartens betryggelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 309 af 3.august 1965, indsættes efter § 5 som ny § 5 a:

"§ 5 a. Når forholdene gør det påkrævet, foretages efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse afmærkning m.v. i dansk afmærkningsområde.

Stk. 2₁ Afmærkning m.v. i hoved- og gennemsejlingsfarvande samt til sikker ankerplads udføres og vedligeholdes for statens regning ved farvandsvæsenets foranstaltning.

Stk. 3₁ Afmærkning m.v., der ikke er omfattet af stk. 2 udføres og vedligeholdes af vedkommende havnevæsen, brobestyrelse m.v., der tillige afholder udgifterne i forbindelse hermed.

Stk. 4. Spørgsmål om afgrænsning mellem stk. 2 og 3 afgøres af forsvarsministeren.

Stk. 5. Forsvarsministeren fører kontrol med afmærkningen m.v."

§ 2.

Loven træder i kraft den 1.april 1979.

Bemærkninger til lovforslaget.

Efter at lods-personale ikke mere bistår ved farvandsafmærkning og tilsyn hermed, findes det ved fremsættelsen af forslag til ny lodslov hensigtsmæssigt at udskille bestemmelserne i lov om lodsvæsenet, jfr. lovbekendtgørelse nr. 244 af 29.juli 1964, 5.kapitel, om afmærkning m.m. til vejledning for sejladsen til optagelse i lov om skibsfartens betryggelse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 309 af 3.august 1965.

Det foreslås derfor, at bestemmelserne i gældende lodslovs §§ 44 - 46 med redaktionelle ændringer indsættes som ny § 5 a, i nævnte lov om skibsfartens betryggelse.

